

СТАВРОПОЛЬСКАЙ НЫРАЙ. Узәлинирга бәрт табығанда суюх сиргэ Улахан Ставропольсайдасы канал үңүс уечаратын тутуу ыбыллар. Изначалы аңоросчулар ус металлический дюкерлер монтистылхтара уонна 7 километр үүннанах тоннелер хәньяхтара.

Александровский, Новоселицкий уонна Благодаренский аңорууннанар хәнайыстыбаларын 82 тынышчылтан таңса гентардах ходуналар ууман ныңвасуттулуктар. ССНП Нинин Комитетин уонна ССРС Министрдәрин Советин «1976—

1980» сыйларга сири мөлөнөрәцияләнүн былалынын туңунан. мөлөнөрәцияләнүн сирдәри тунашыны түспарын дәңгәлларын туңунан». Уурахтарыгар эпизиттән ударнай тутуу колективи санга үздөтиллибт әбзәзтәнибәләр ылышын үзәлинир.

СНИМОННА: Томузловсайдасы дюкеры тутуу.

К. ТАРУСОВ фотота,
ССТА фотохрониката.

Айылба уонна киңи

КЛИМАККА ТУОХ УЛАРЫЙНЫ БУОЛАРЫ?

Көндөн сыйларга биңиге планетабыт арасын аңорууннанарынан күн-дымд ишурматтан лашын үләрдүйнәт-бәлжеттәр буада. Аасыпты сыйнан анын уратылах. АХШ-да дахсүн ардахтар хәзиналын үсектишир. Айтлиңда суюх сыйга булалаттах улахан куран буолла. Европа үтүс дойдуларынан макка мәдделәр үстәлдәрүн туралынан куранан амбасы тымнышын солбулунина. Италияда, Францияда, ГФР-тәр аңиеводор хаар түсүнүү.

Күн-дымда уларыйытындар олсураш сорок специалистар Сиргэ климат уларыйытын туңунан сабадалашынын онороллор. Киндер санаударынан, иш сорок оттунан киңи дайындытын түмүнгөр таҳсиян сөн.

Атынан даңыз болшуруустары тәнгә иш проблеми соторулалыста Москвада буолан аасып Аан дойдулалы XXIII географический конгреска дүүрәлдиллибт. Манна даң дейду 80 төсүдөртөндердөрүннөн дөлөттөр көзөн - кыттымын мәбүттәр.

Биңиги үйебит ортотуар диси климат уларыйытында киңи хаңайыстыбаний үзөттөн түмүнгүттөн тутулуктамыт эт диси зафаллар сорок ученийдәр. Од аэрори 1950 сыйтан саралалын балалыларында уларыбан барбыта. Климат уларыйытын таңаарбыт сүрүн фактордәринан салынтык углекиселдік газ концентрациянын жаңбәзине уонна атмосфераны кирттии буалуухтарын сөн.

Промышленный кир-хаз, планета курапайы аңорууннанарынан сири тиерки, ойнур башарларда салынганда был, күл уонна атын кытсандах этиктөр жаңбәзиндеригөр тиертиштер. Абылах уолупан сыйларга Вашингтонда салынан уонна биржанан киртийде, Мехикода—сүүрбә биас бырынан.

Нефть, чөл уонна оттукатын корунгнәрни түтүү түмүнгөр салынганда силь айын мидиардынан

төңүннөн үләнелдік газ табараллар. Кинниттен сирору океан уларыгар ингар, од аэрори ақарыттар сирдүгүн салынганда халалар. Оскотун атмосфера да бар күл уонна был частылалар күп радиациянын тойтэн тынышынын таскатор зөйт буолластарына, үләнелдік газ төтөрүтүн аңорор. Кини күн сардалаларын кәбәзестик шындар, од аэрори Сир нынурттас таңсар иштүн «Уралынан» төтөрүн охсор. Итишкә «парникөзай эффект» диси азтапалачы таскүр. Итиш атмосфера аллара аракатын төхтөн, Сир нынурттасында орто температуралын үрдөттөр.

Климат бүттүүн уларыйытын башар биржанын энергиянын оңоруу үзүннөттөн тутулуктамыт эт диси зафаллар сорок кубулуттап атмосферанын эбии салынтар. Билдүн киңи киңмайын очко таңхана суюх. Од аэрори салынан түнүн таңар буоллашына, климат уларыйытындар сабындашынан сөн.

Онон байгитини таңа үүтүрдүй—итийн дүү азтөр түзүннөмдүү дүү? Кини климат хайдын буолуудай? Итиш болшуруустарга башар эпизити башар киңмайын. Угус дойдуларга атмосферанын кирттийни утары охсунуу ынтыллар. Онон кинназ салынан был булакында аччылды. Од түмүнгөр климат итнийн диси уларыйынан сөн. Од аэрори ученийдәр барын башар түгөнгө төлөрүн сөн. Климат усулубуубайтап кубулраттах уларыйытын суюх инборго киңи дәнәлларын ылымтах. Дыял ишнин үңдүлүлүк уонна климат түсөнүнин механизмьин уонна планета арасында климатический уратыларын бынаарар усулубуубайтап кубулраттах уларыйытын суюх инборго киңи дәнәлларын ылымтах. Дыял ишнин үңдүлүлүк уонна климат түсөнүнин механизмьин уонна планета арасында климатический уратыларын бынаарар усулубуубайтап кубулраттах уларыйытын суюх инборго киңи дәнәлларын ылымтах.

Р. АХМЕТОВ,
Н. САРАПНИН,
ССТА корр.

Оройуоннаабы музейга—быыстапка

Киңи кирттии музей сиңи-хаастар Н. И. Новгородов оңор башарларда о. д. а. истиңнәртән иш оңоруунгага сала прикладной бүттөр.

Искусствонын сайдыштагар улахан Утары истиңнәз Ф. Г. Пудова майамыннан.

Утупе, оны пропагандалайт түстөн оңорбут улахан кубогар И. Григорьев, М. Периджон,

Федора Григорьевна Пудова сырт В. И. Ленин сала пороутугар майт уо. д. а. маджардар урүү, кыңыл-

дык көркөнгөртөннөн түстөн тегжанын текстин за-

комүстөн кутан оңорбут ынтарда-

лар, биңизхтара кореоччулар-

бахталлар оңоркустарын бынан-

тыннатын аныннина.

Быыстапка салатын ортотуар

сәзәлдеменеңнан оңорбуттагар уо.

Кызылларынан «Түркестан»

жылдарынан «Астана»

жылдарынан «Астана»